

Stefan Sokołowski

JĘZYKI FORMALNE I METODY KOMPILACJI

wykład 6

Inst. Informatyki Stosowanej, ANS

Elbląg, 2025/2026

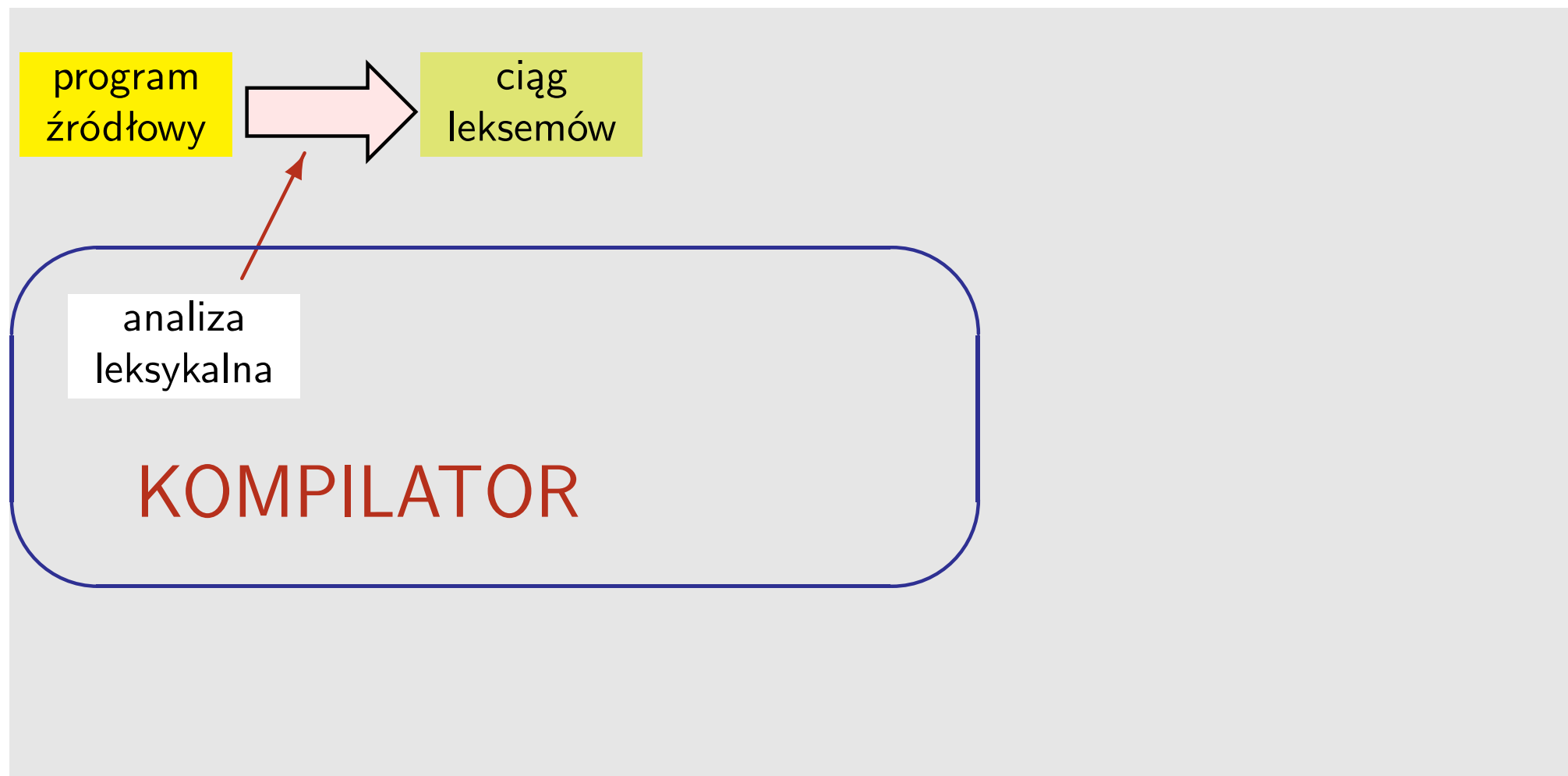
Uproszczony schemat kompilacji

Uproszczony schemat kompilacji

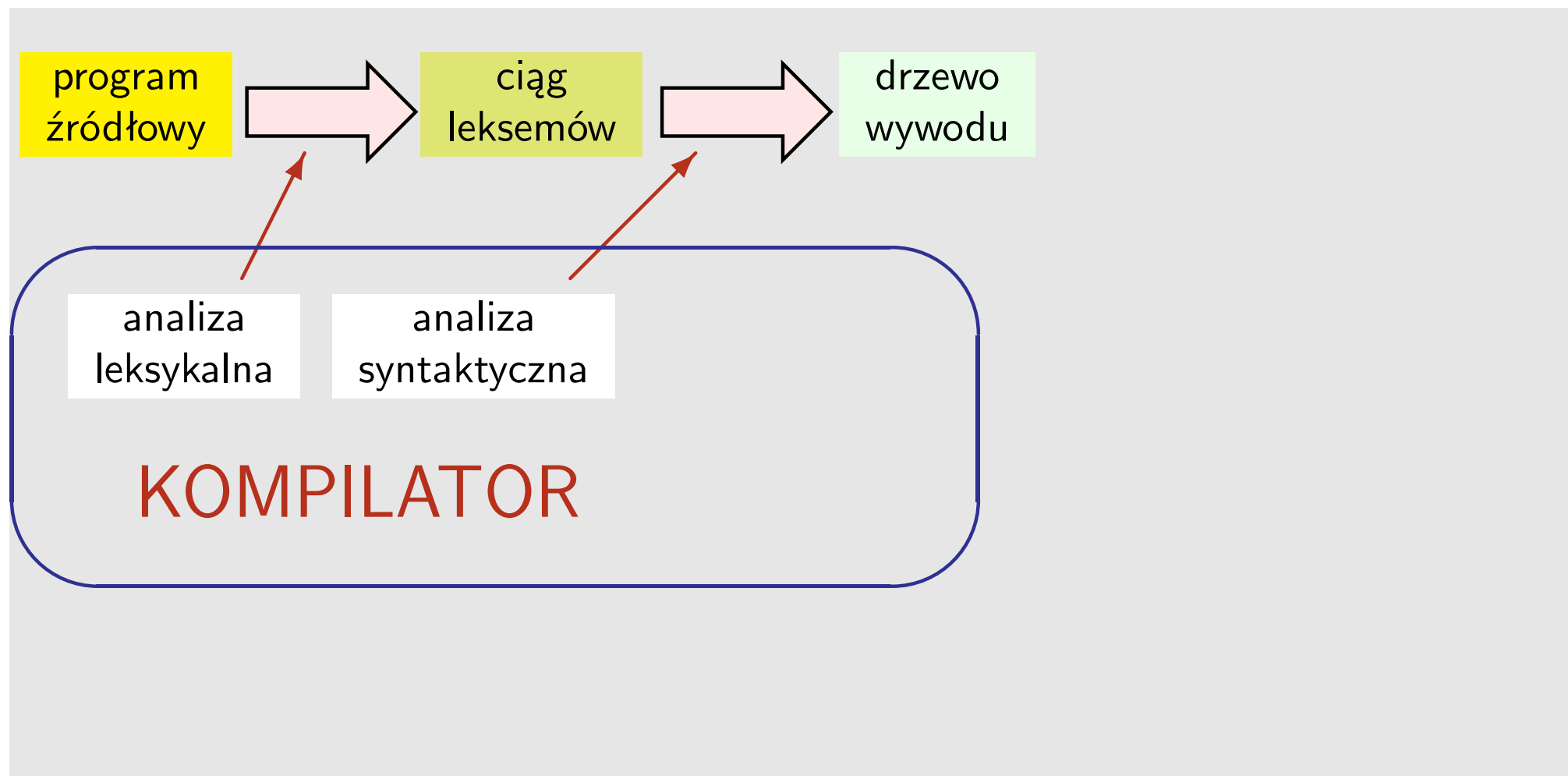
program
źródłowy

KOMPILATOR

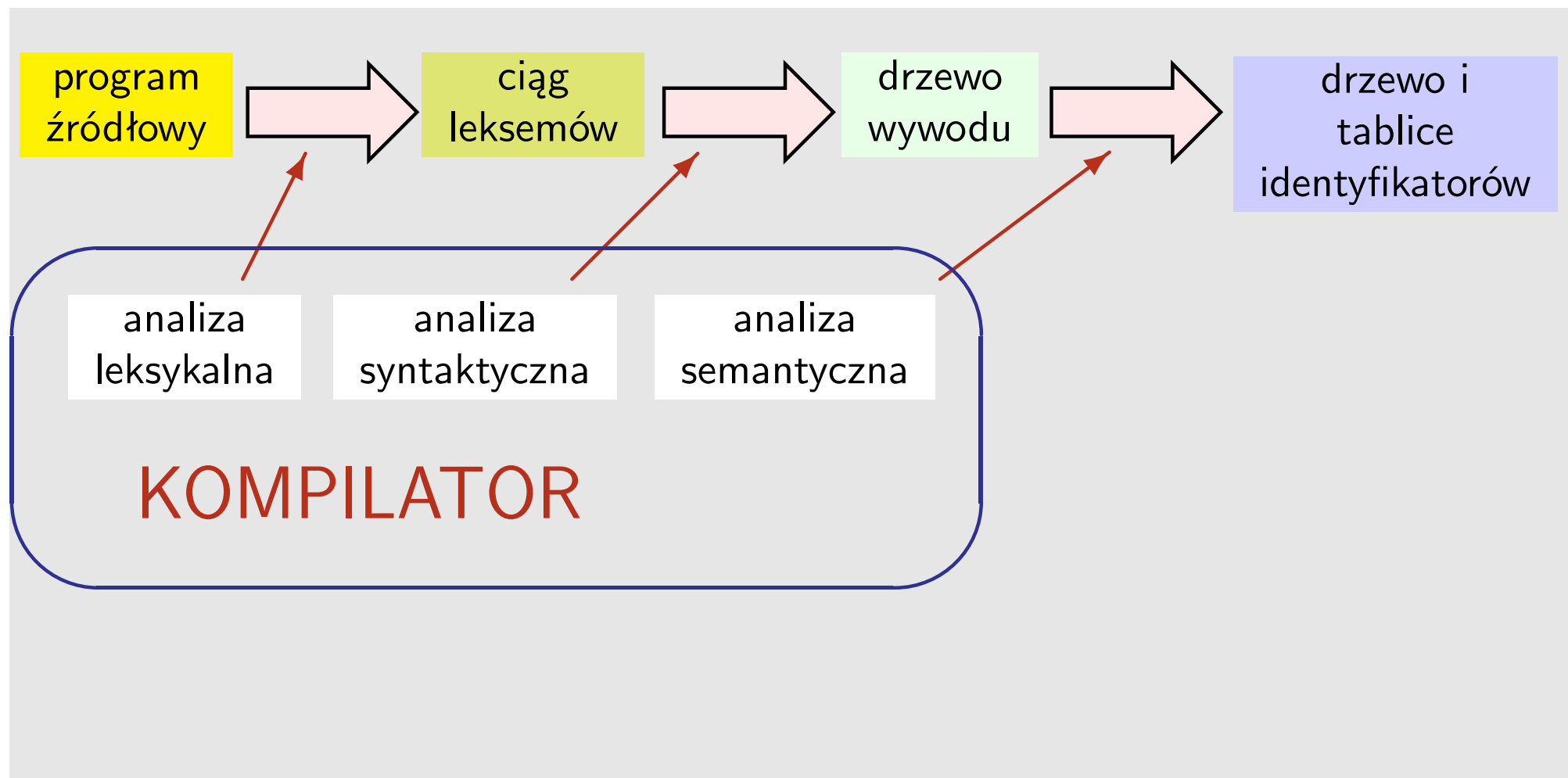
Uproszczony schemat kompilacji

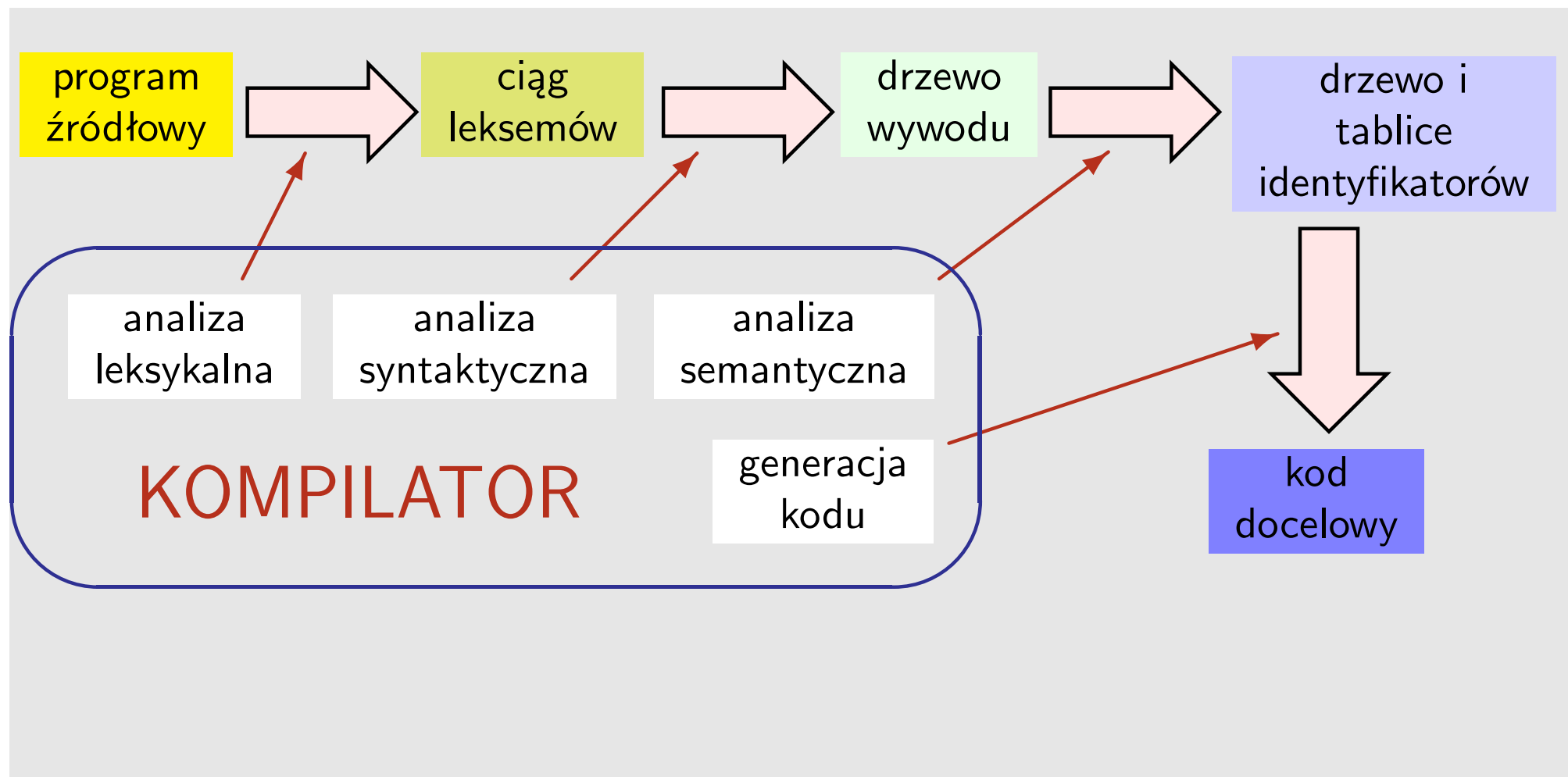
Uproszczony schemat kompilacji

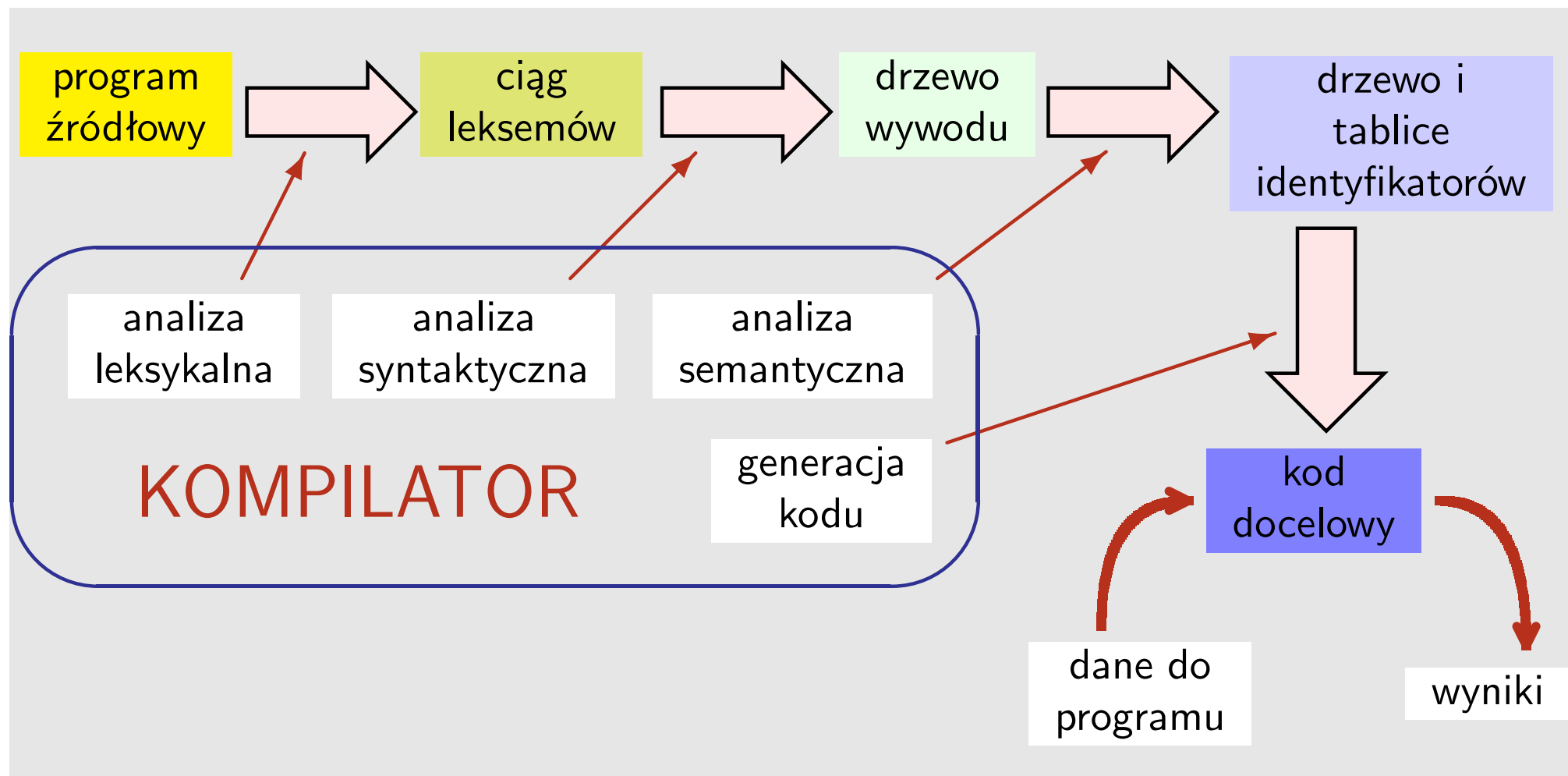
Uproszczony schemat kompilacji

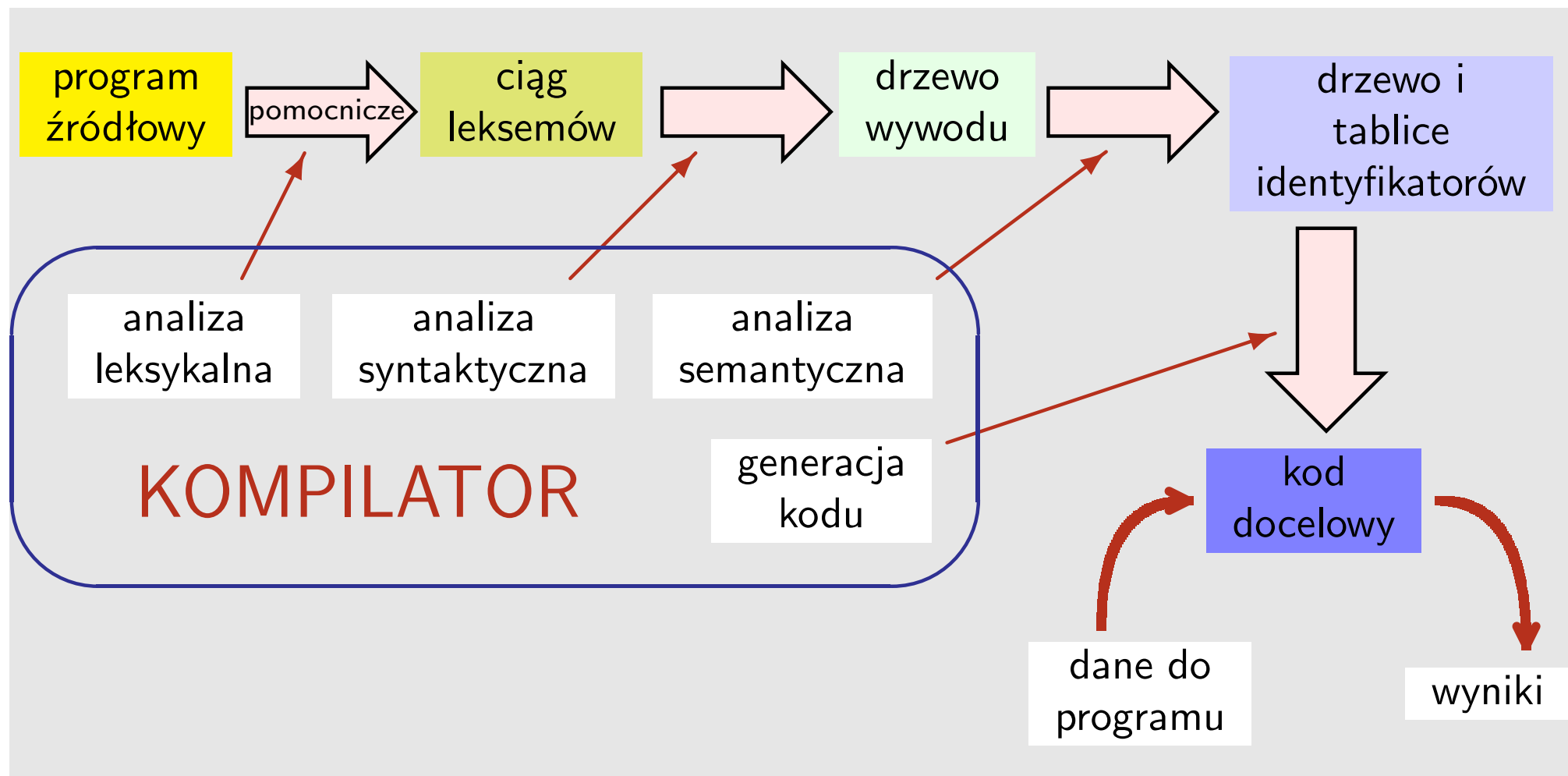
Uproszczony schemat kompilacji

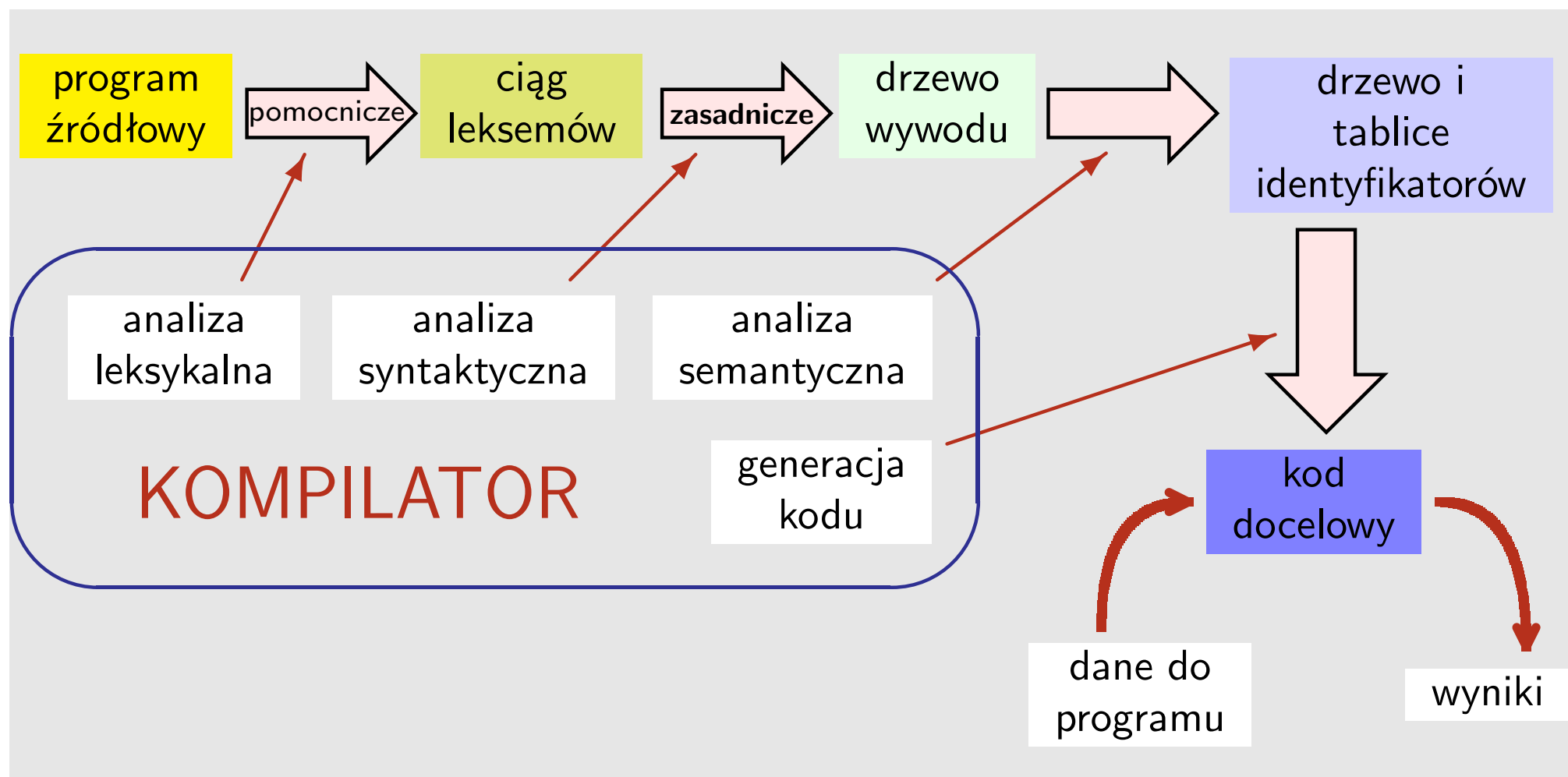
Uproszczony schemat kompilacji

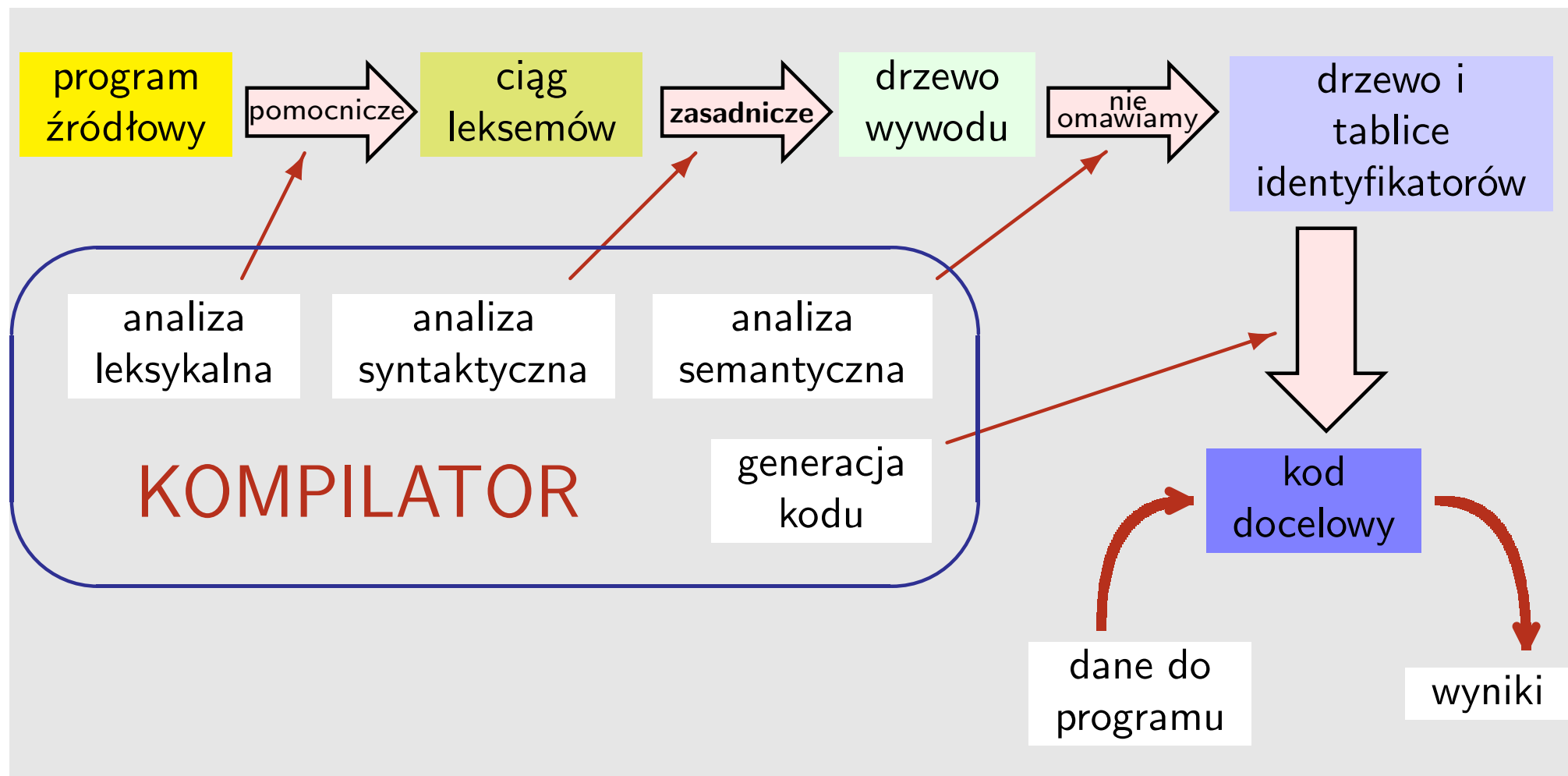
Uproszczony schemat kompilacji

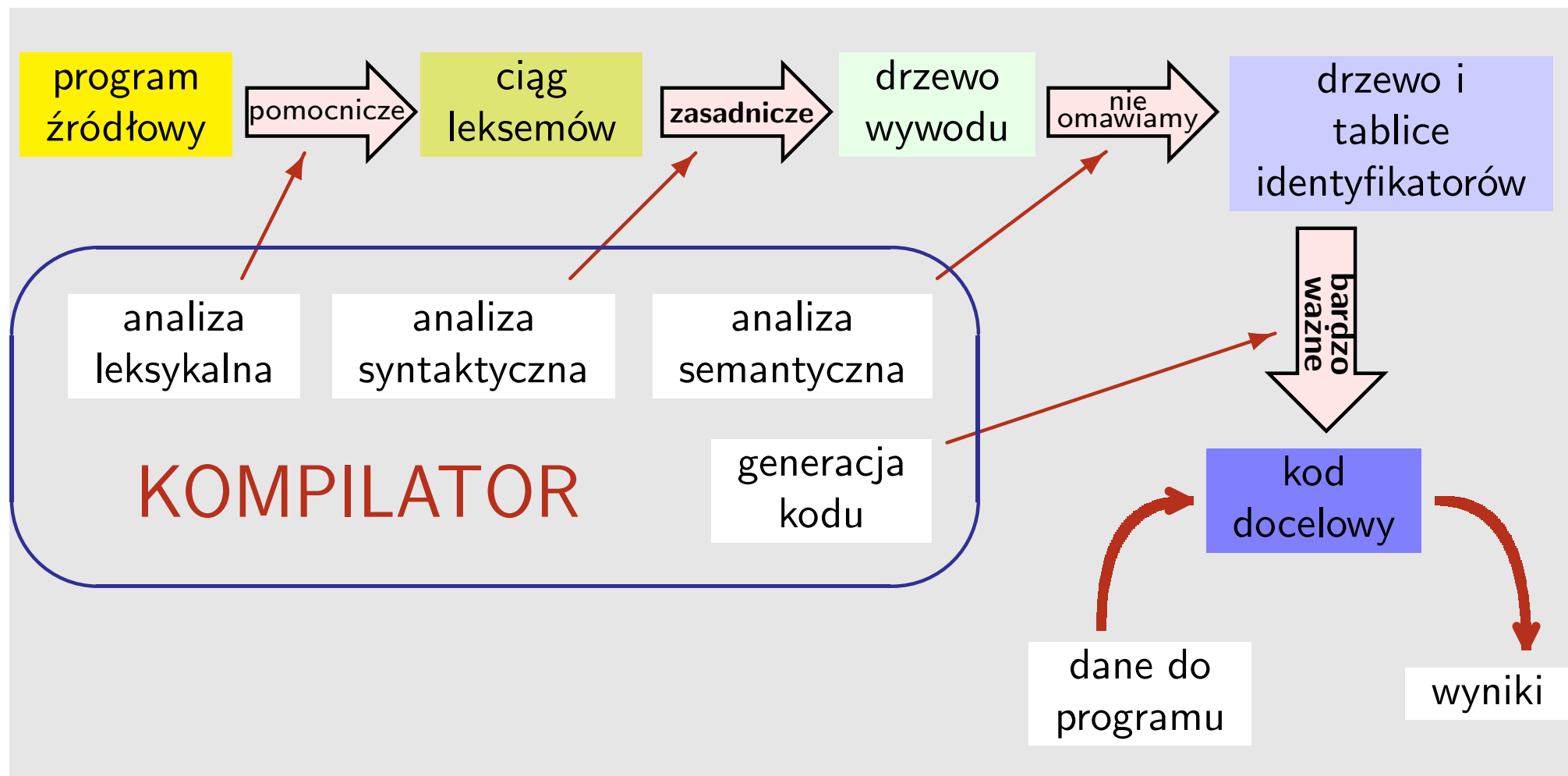
Uproszczony schemat kompilacji

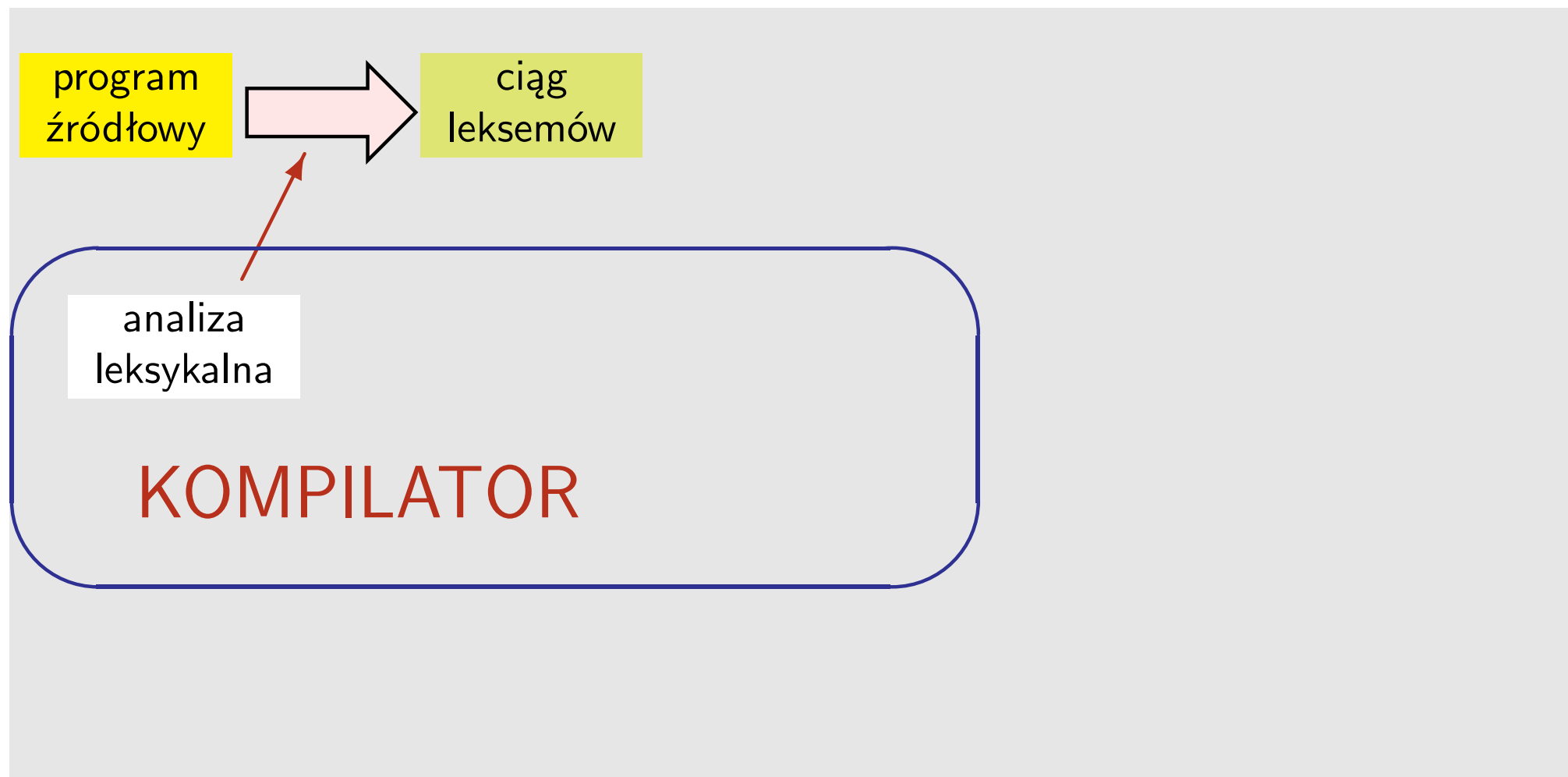
Uproszczony schemat kompilacji

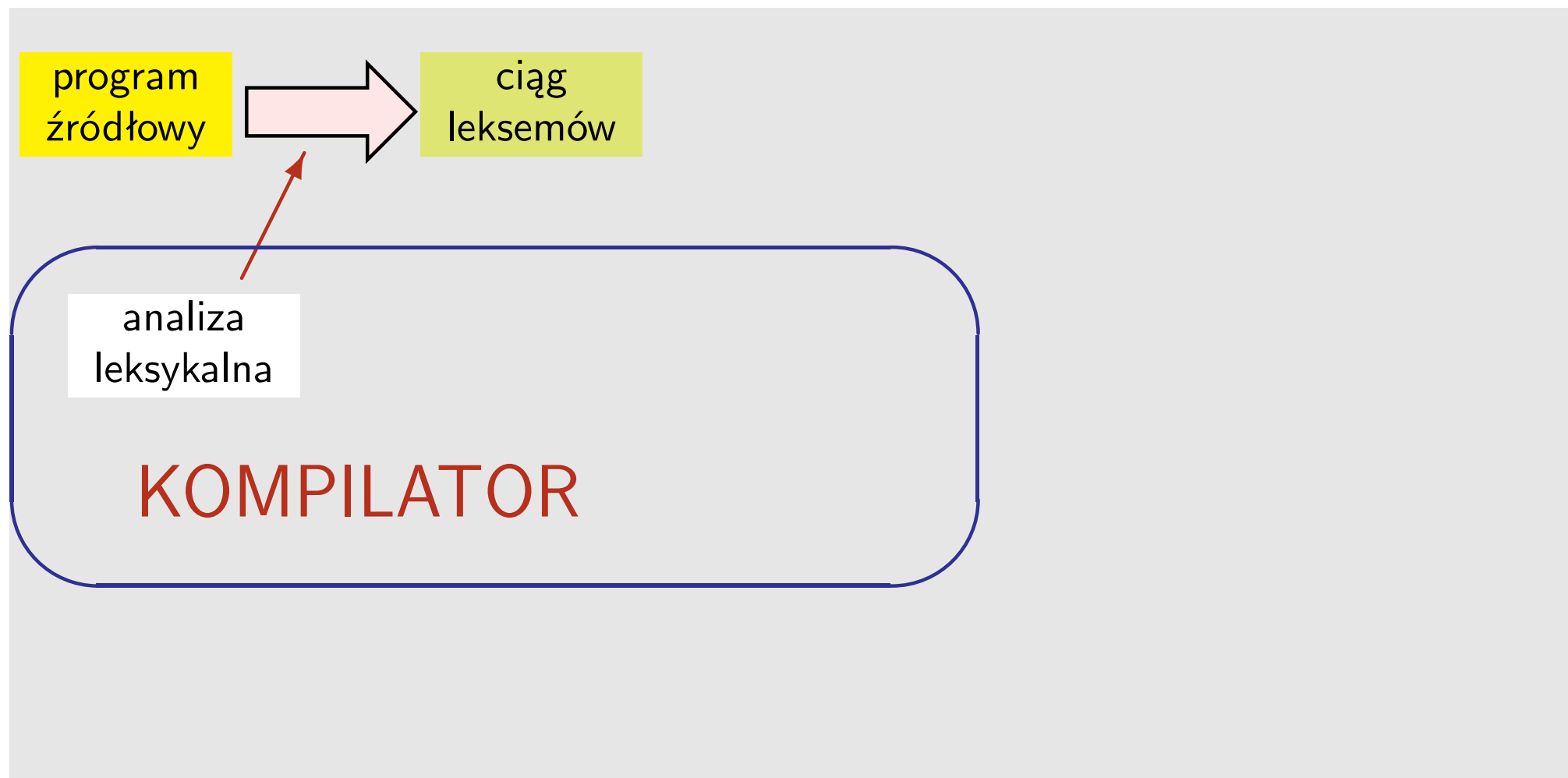
Uproszczony schemat kompilacji

Uproszczony schemat kompilacji

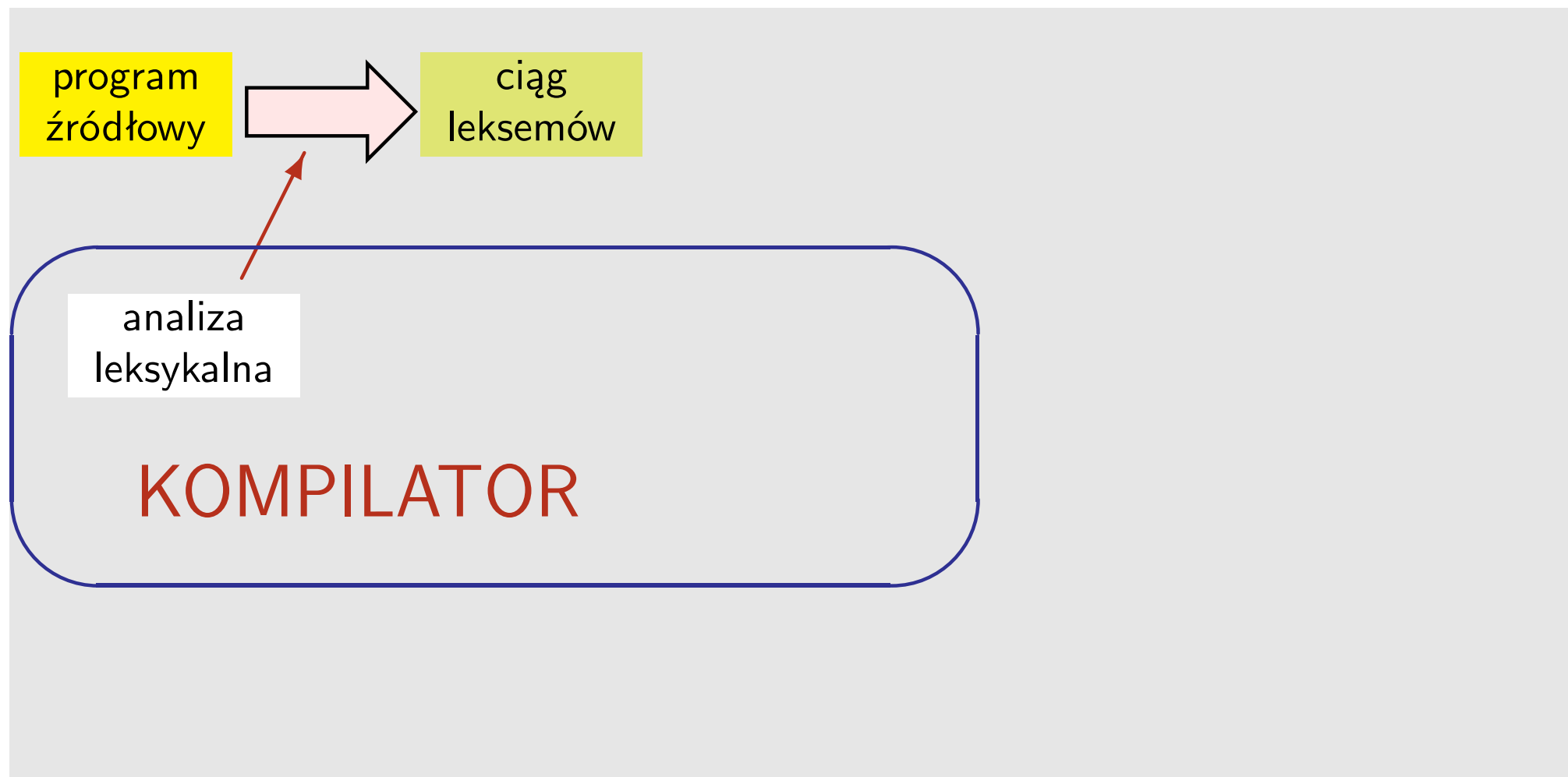

Uproszczony schemat kompilacji

Leksemy:
znaki ASCII

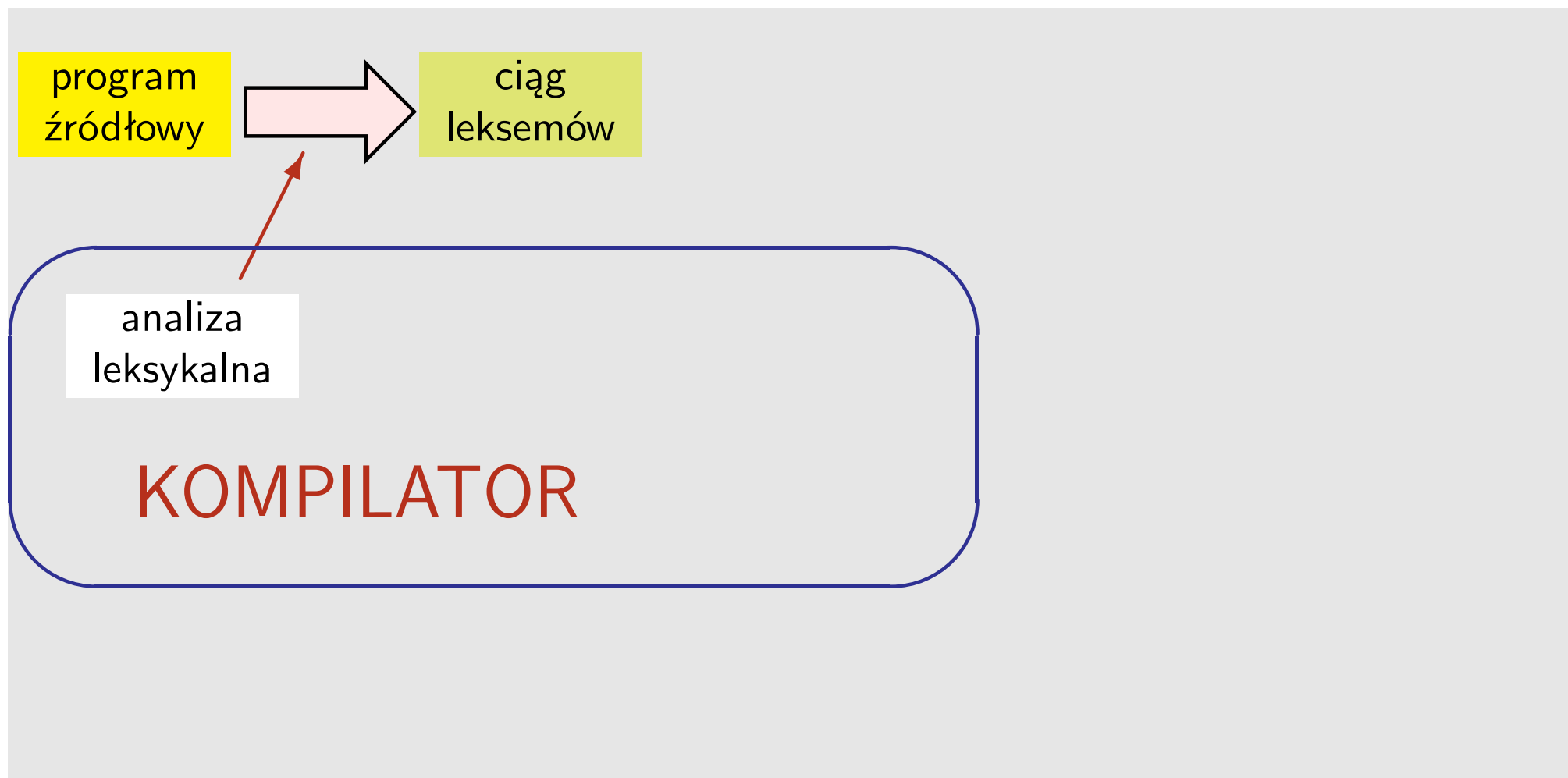
Uproszczony schemat kompilacji

Leksemy:

znaki ASCII, albo ich zestawienia takie jak `printf`

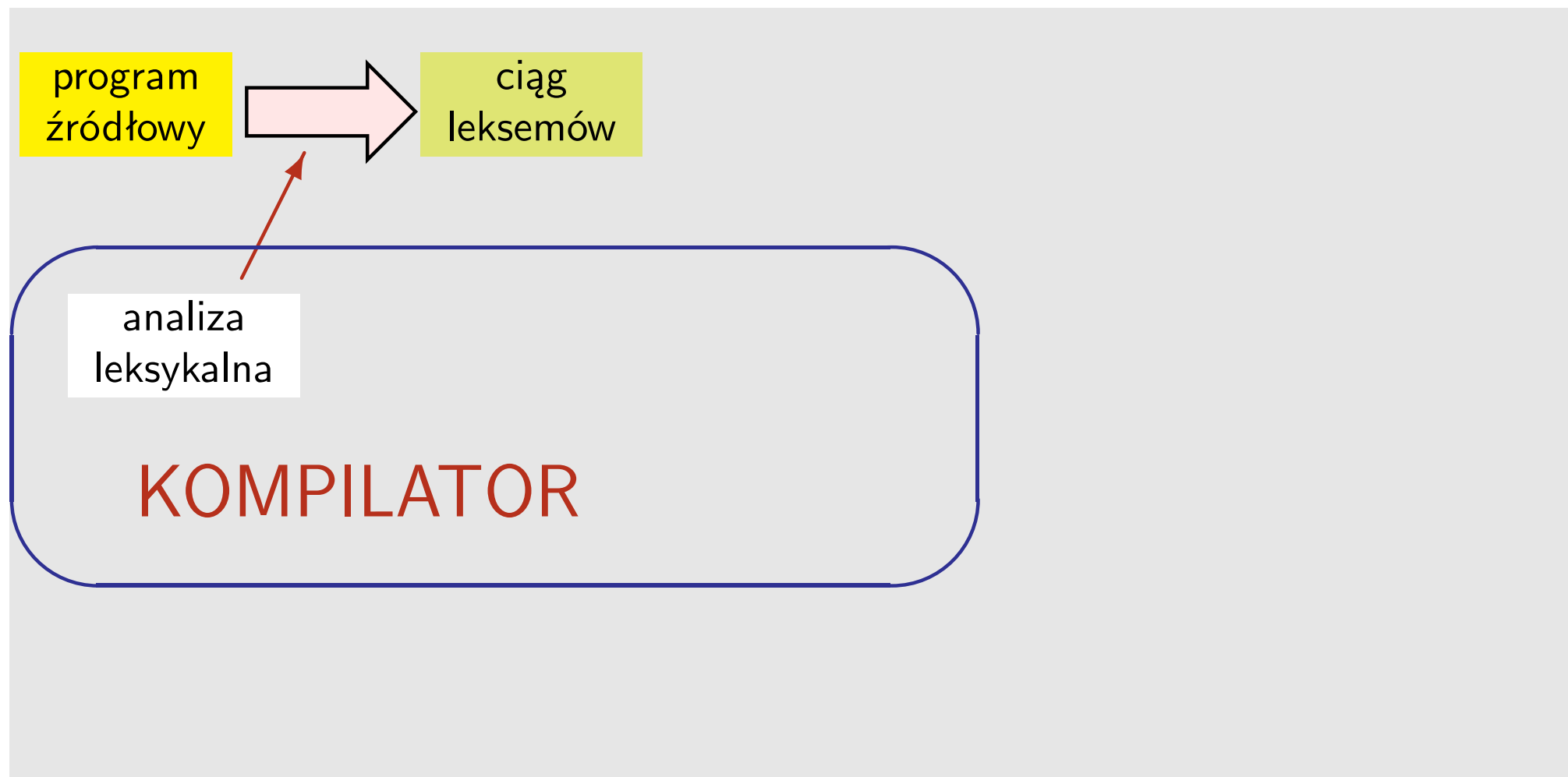
Uproszczony schemat kompilacji

Leksemy:

znaki ASCII, albo ich zestawienia takie jak `printf`, `else`

Uproszczony schemat kompilacji

Leksemy:

znaki ASCII, albo ich zestawienia takie jak `printf`, `else`, `3.14`, ...

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci $/^* \langle \text{cokolwiek} \rangle ^*/$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci $/ * \langle \text{cokolwiek} \rangle * /$
- **separatory** postaci $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci $\text{ /* } \langle \text{cokolwiek} \rangle \text{ */ }$
- **separatory** postaci $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

PRZYKŁAD:

b E G 1 2 + * / * k o m e n t * / a r z * / 5 3 1

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Mamy rozdzielić wejściowy ciąg symboli na *leksemy*:

- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci $/^* \langle \text{cokolwiek} \rangle ^*/$
- **separatory** postaci $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

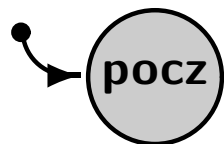
PRZYKŁAD:

b E G | 1 2 | | + | * | | / * k o m e n t * / a r z * / | 5 3 1

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

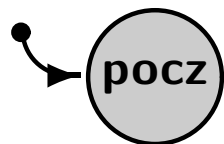
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $\textcolor{red}{/*} \langle \text{cokolwiek} \rangle \textcolor{red}{*/}$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

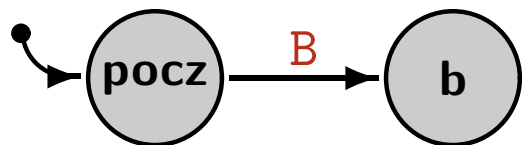
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $\text{ /* } \langle \text{cokolwiek} \rangle \text{ */ }$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

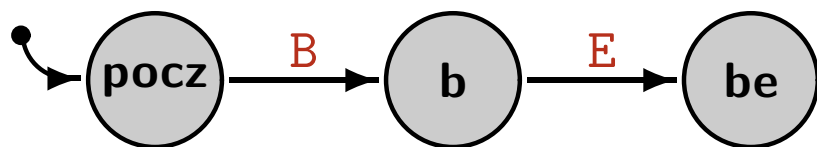
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $\text{ /* } \langle \text{cokolwiek} \rangle \text{ */ }$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

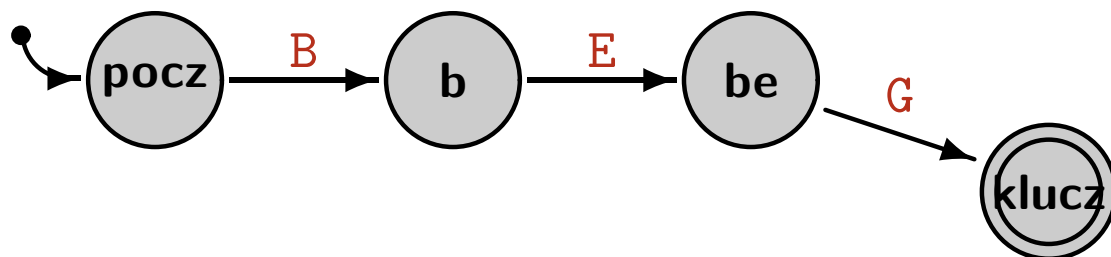
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $\text{ /* } \langle \text{cokolwiek} \rangle \text{ */ }$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

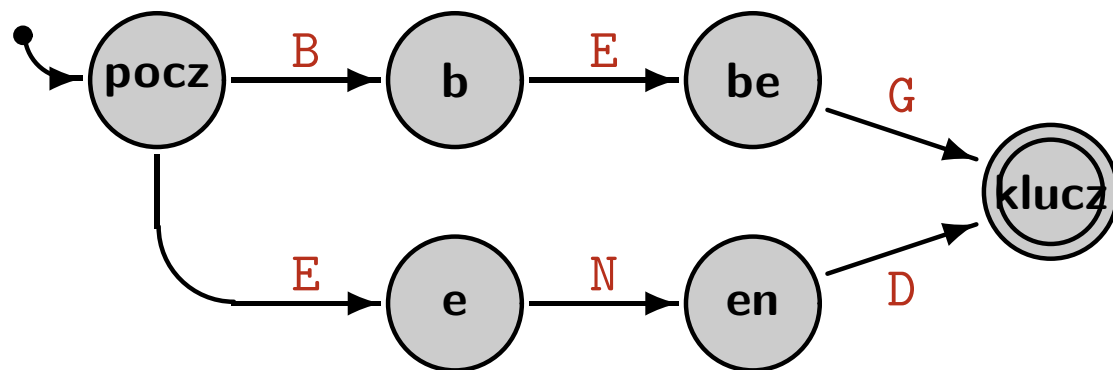
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $\text{ /* } \langle \text{cokolwiek} \rangle \text{ */ }$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

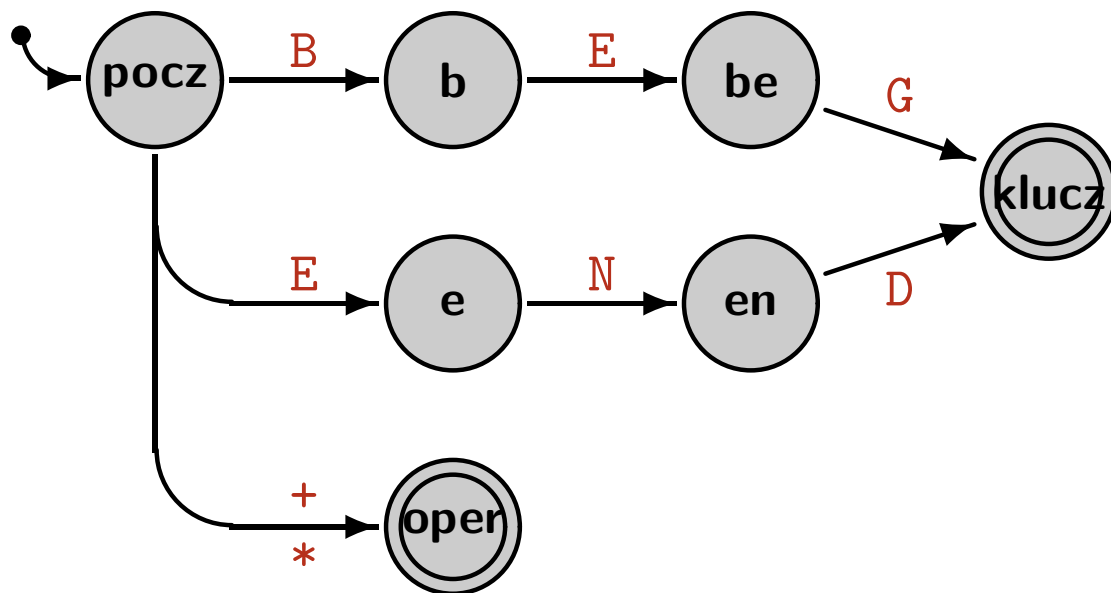
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci $\textcolor{red}{/*} \langle \text{cokolwiek} \rangle \textcolor{red}{*/}$
- **separatory** postaci $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

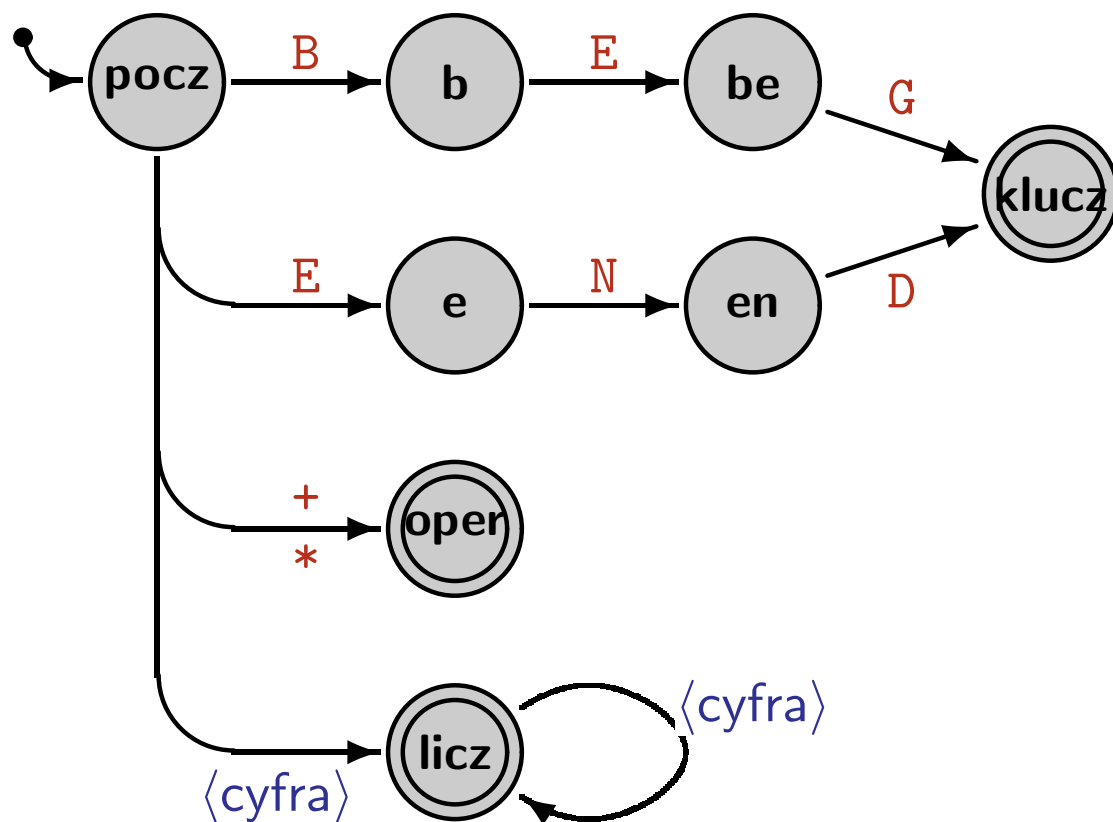
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END** (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci $/ * \langle \text{cokolwiek} \rangle * /$
- **separatory** postaci $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

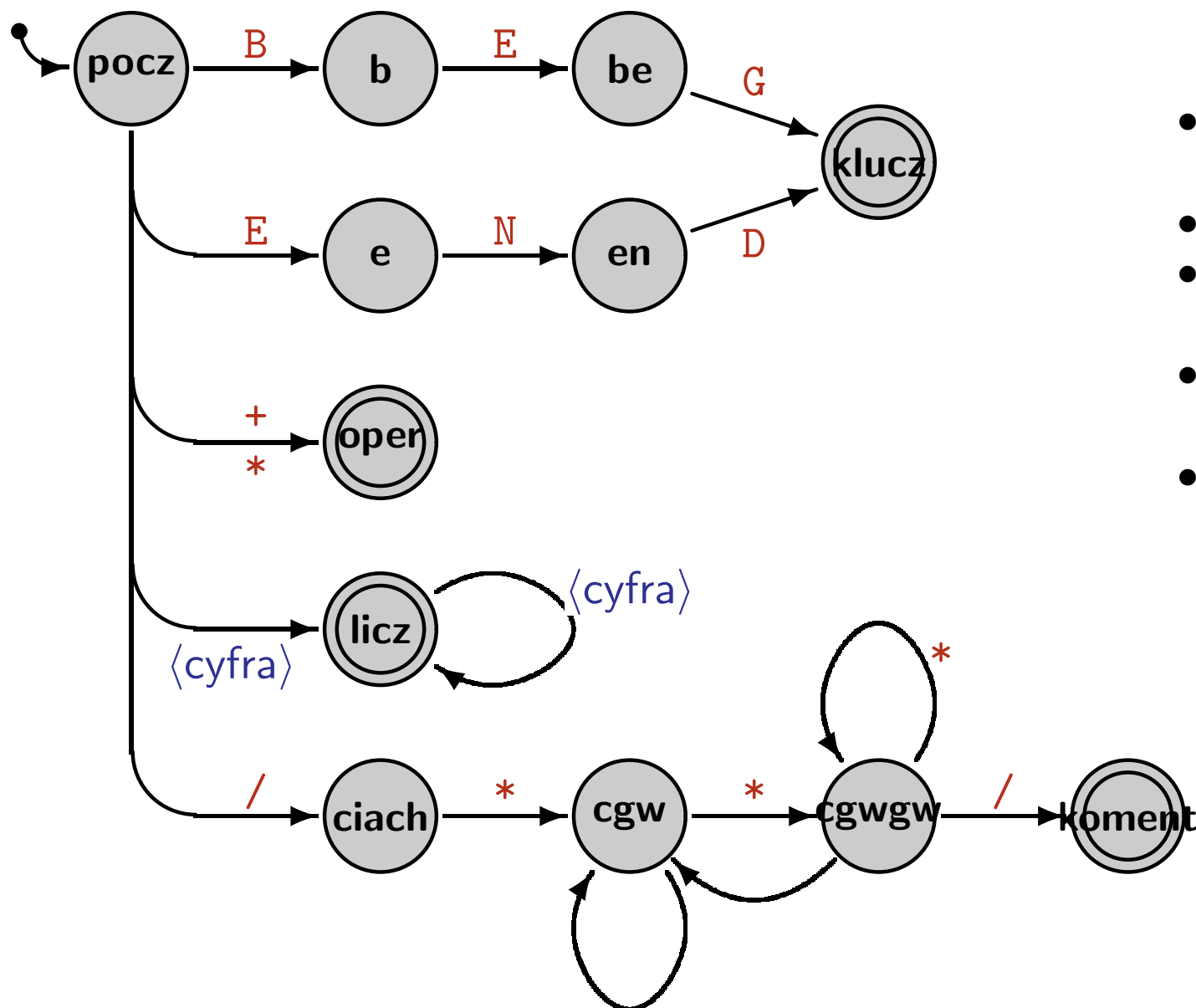
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $/ * \langle \text{cokolwiek} \rangle * /$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

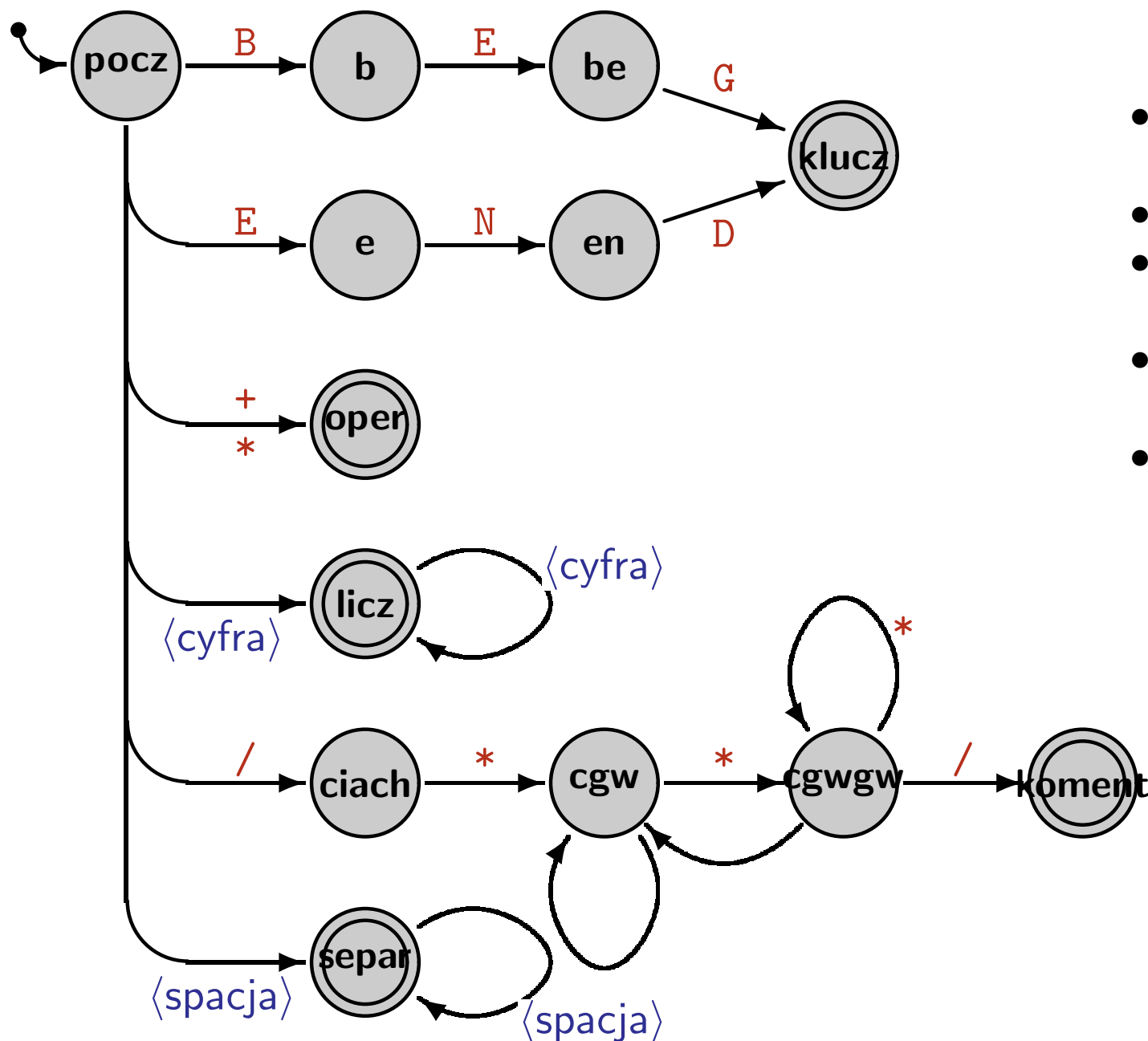
- słowa **kluczowe**: **BEG**, **END**
(wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: **+**, *****
- **liczby** całkowite postaci
 $\langle \text{cyfra} \rangle \langle \text{cyfra} \rangle^*$
- **komentarze** postaci
 $/ * \langle \text{cokolwiek} \rangle * /$
- **separatory** postaci
 $\langle \text{spacja} \rangle \langle \text{spacja} \rangle^*$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

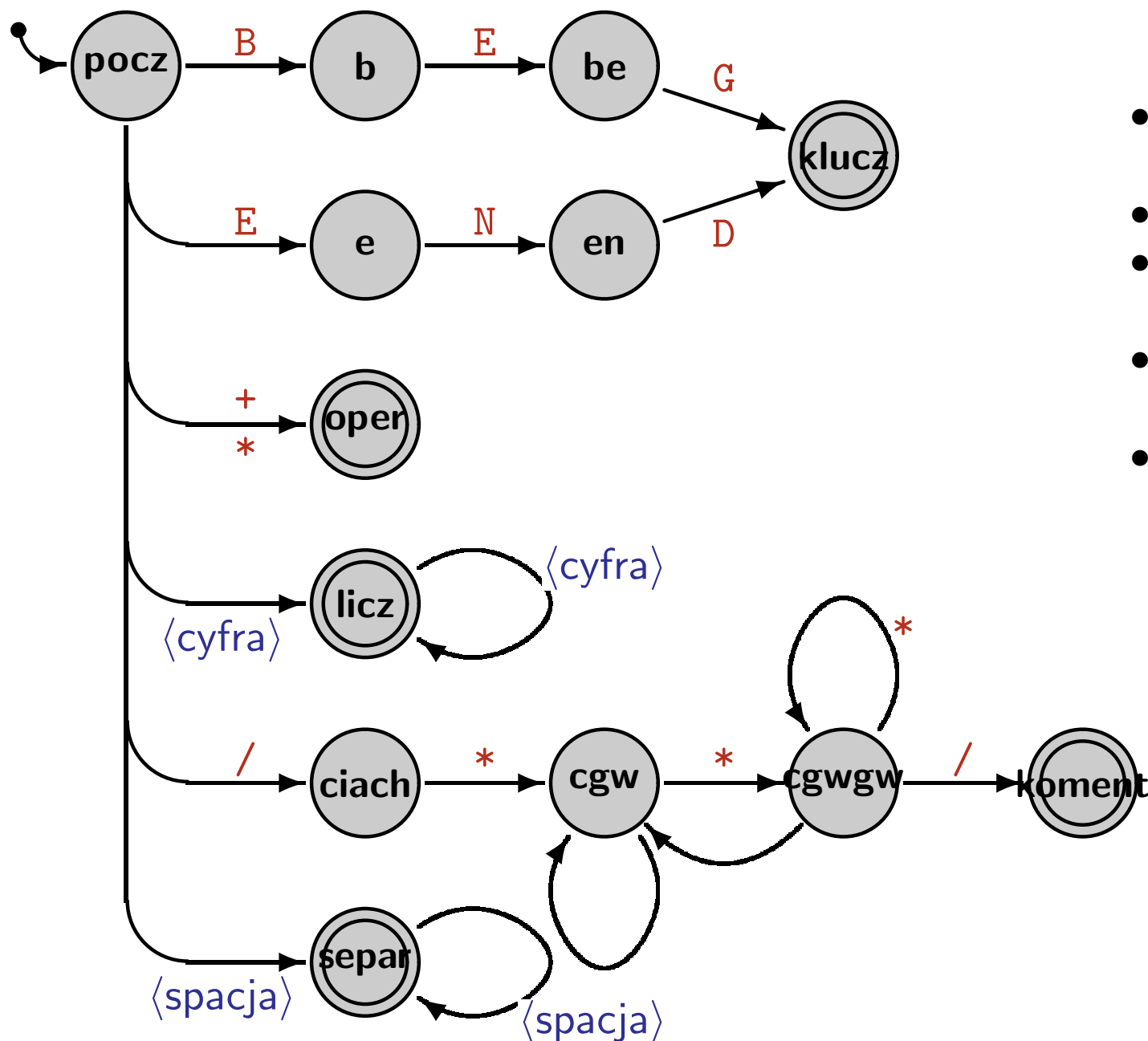
- słowa **kluczowe**: `BEG`, `END` (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: `+`, `*`
- **liczby** całkowite postaci `<cyfra><cyfra>*`
- **komentarze** postaci `/* <cokolwiek> */`
- **separatory** postaci `<spacja><spacja>*`

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

- słowa **kluczowe**: `BEG`, `END` (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: `+`, `*`
- **liczby** całkowite postaci `<cyfra><cyfra>*`
- **komentarze** postaci `/* <cokolwiek> */`
- **separatory** postaci `<spacja><spacja>*`

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

- słowa **kluczowe**: `BEG`, `END` (wielkość liter nieistotna)
- znaki **operacji**: `+`, `*`
- **liczby** całkowite postaci `<cyfra><cyfra>*`
- **komentarze** postaci `/* <cokolwiek> */`
- **separatory** postaci `<spacja><spacja>*`

[illegible]

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Funkcja przejścia:

	b	e	g	n	d	pl	gw	cyf	ciach	sp	inny
pocz	b	e				oper	oper	licz	ciach	separ	
b		be									
be			klucz								
e				en							
en					klucz						
licz								licz			
ciach							cgw				
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
separ										separ	

- to jest funkcja przejścia automatu skończonego $\text{stany} \times \text{znaki} \rightarrow \text{stany}$

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Funkcja przejścia:

	b	e	g	n	d	pl	gw	cyf	ciach	sp	inny
pocz	b	e				oper	oper	licz	ciach	separ	
b		be									
be			klucz								
e				en							
en					klucz						
licz								licz			
ciach							cgw				
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
separ										separ	

- to jest funkcja przejścia automatu skończonego stany $\times$ znaki $\rightarrow$ stany
- zbiór znaków jest rozszerzony o znak **inny** : „jakikolwiek inny”

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Funkcja przejścia:

	b	e	g	n	d	pl	gw	cyf	ciach	sp	inny
pocz	b	e				oper	oper	licz	ciach	separ	
b		be									
be			klucz								
e				en							
en					klucz						
licz								licz			
ciach							cgw				
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
separ										separ	

- to jest funkcja przejścia automatu skończonego stany $\times$ znaki $\rightarrow$ stany
- zbiór znaków jest rozszerzony o znak **inny** : „jakikolwiek inny”
- puste miejsca oraz brakujące wiersze oznaczają „stan śmietnikowy”

Analizator leksykalny czyli skaner — przykład

Funkcja przejścia:

	b	e	g	n	d	pl	gw	cyf	ciach	sp	inny
pocz	b	e				oper	oper	licz	ciach	separ	
b		be									
be			klucz								
e				en							
en					klucz						
licz								licz			
ciach							cgw				
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw
cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	cgw	koment	cgw	cgw
separ										separ	

- to jest funkcja przejścia automatu skończonego stany $\times$ znaki $\rightarrow$ stany
- zbiór znaków jest rozszerzony o znak **inny** : „jakikolwiek inny”
- puste miejsca oraz brakujące wiersze oznaczają „stan śmietnikowy”

Po co wydziela się analizę leksykalną?

Włączenie analizy leksykalnej do analizy składniowej jest nietrudne; po co więc jest wydzielona?

Po co wydziela się analizę leksykalną?

Włączenie analizy leksykalnej do analizy składniowej jest nietrudne; po co więc jest wydzielona?

1. Analiza leksykalna jest **prostsza** niż składniowa

Po co wydziela się analizę leksykalną?

Włączenie analizy leksykalnej do analizy składniowej jest nietrudne; po co więc jest wydzielona?

1. Analiza leksykalna jest **prostsza** niż składniowa

	leksyka	syntaktyka
gramatyka	prawoliniowa	bezkontekstowa

Po co wydziela się analizę leksykalną?

Włączenie analizy leksykalnej do analizy składniowej jest nietrudne; po co więc jest wydzielona?

1. Analiza leksykalna jest **prostsza** niż składniowa

	leksyka	syntaktyka
gramatyka akceptor	prawoliniowa automat	bezkontekstowa maszyna stosowa

Po co wydziela się analizę leksykalną?

Włączenie analizy leksykalnej do analizy składniowej jest nietrudne; po co więc jest wydzielona?

1. Analiza leksykalna jest **prostsza** niż składniowa

	leksyka	syntaktyka
gramatyka	prawoliniowa	bezkontekstowa
akceptor	automat	maszyna stosowa

2. Analizator leksykalny czyta tekst, więc jego działanie zajmuje dużo czasu. Warto więc go optymalizować — a to robi się inaczej niż w składniowym.

Po co wydziela się analizę leksykalną?

Włączenie analizy leksykalnej do analizy składniowej jest nietrudne; po co więc jest wydzielona?

1. Analiza leksykalna jest **prostsza** niż składniowa

	leksyka	syntaktyka
gramatyka akceptor	prawoliniowa automat	bezkontekstowa maszyna stosowa

2. Analizator leksykalny czyta tekst, więc jego działanie zajmuje dużo czasu. Warto więc go optymalizować — a to robi się inaczej niż w składniowym.
3. Czytanie tekstu jest zależne od platformy, analiza składniowa jest niezależna. Rozdzielenie ich poprawia więc przenośność (*portability*) kompilatorów.